

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

© 2017 ЗВЕРУК Л. А., БОЄВА С. К.

УДК 336.71

Зверук Л. А., Боєва С. К. Концептуальні засади дослідження управління фінансовою стійкістю банківських установ

У статті проаналізовано різні науково-методичні підходи до визначення поняття «фінансова стійкість комерційного банку» та ознаки механізму управління нею. Окреслено коло факторів, які впливають на фінансову стійкість банків. Визначено, що фінансова стійкість банківських установ – це їх здатність нівелювати внутрішні диспропорції розвитку та долати зовнішні збурення, які порушують стан рівноваги, і при цьому виконувати свої функції в повному обсязі. Вказано на необхідність розгляду механізму управління фінансовою стійкістю комерційних банків як цілісної системи. Охарактеризовано методи та інструменти управління фінансовою стійкістю банків і визначено переваги застосування рейтингової оцінки їх діяльності. Визначено, що ефективність функціонування механізму управління фінансовою стійкістю багато в чому залежить від дотримання банками комплексу принципів. Виділено, що принцип інноваційності передбачає спрямування діяльності банку на використання новітніх інструментів фінансового менеджменту. Розглянуто використання засобів фінансового інжинірингу в процесі управління фінансовою стійкістю банку.

Ключові слова: фінансова стійкість, механізм управління, методи управління, інструменти управління, коефіцієнтний аналіз, рейтингове оцінювання, фінансовий інжиніринг, фінансова інновація.

Рис.: 1. **Бібл.:** 13.

Зверук Людмила Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Київський кооперативний інститут бізнесу і права (вул. Михайла Ломоносова, 18, Київ, 03022, Україна)

E-mail: mila_107@ukr.net

Боєва Світлана Костянтинівна – магістрант, кафедра фінансів, банківської справи та страхування, Київський кооперативний інститут бізнесу і права (вул. Михайла Ломоносова, 18, Київ, 03022, Україна)

УДК 336.71

Зверук Л. А., Боєва С. К. Концептуальные основы исследования управления финансовой устойчивостью банковских учреждений

В статье проанализированы различные научно-методические подходы к определению понятия «финансовая устойчивость коммерческого банка» и признаки механизма управления ею. Очерчен круг факторов, влияющих на финансовую устойчивость банков. Определено, что финансовая устойчивость банковских учреждений – это их способность нивелировать внутренние диспропорции развития и преодолевать внешние возмущения, нарушающие состояние равновесия, и при этом выполнять свои функции в полном объеме. Указано на необходимость рассмотрения механизма управления финансовой устойчивостью коммерческих банков как целостной системы. Охарактеризованы методы и инструменты управления финансовой устойчивостью банков и определены преимущества применения рейтинговой оценки их деятельности. Определено, что эффективность функционирования механизма управления финансовой устойчивостью во многом зависит от соблюдения банками комплекса принципов. Выделено, что принцип инновационности предусматривает направление деятельности банка на использование новейших инструментов финансового менеджмента. Рассмотрено использование средств финансового инжиниринга в процессе управления финансовой устойчивостью банка.

Ключевые слова: финансовая устойчивость, механизм управления, методы управления, инструменты управления, коэффициентный анализ, рейтинговое оценивание, финансовый инжиниринг, финансовая инновация.

Рис.: 1. **Библ.:** 13.

Зверук Людмила Анатольевна – кандидат экономических наук, доцент кафедры финансов, банковского дела и страхования, Киевский кооперативный институт бизнеса и права (ул. Михаила Ломоносова, 18, Киев, 03022, Украина)

E-mail: mila_107@ukr.net

Боєва Світлана Константиновна – магістрант, кафедра фінансів, банківського дела і страхування, Київський кооперативний інститут бізнесу і права (вул. Михайла Ломоносова, 18, Київ, 03022, Україна)

UDC 336.71

Zveruk L. A., Boyeva S. K. The Conceptual Foundations for the Studying Management of the Financial Sustainability of Banking Institutions

The article analyzes various scientific and methodical approaches to definition of the concept of «financial sustainability of commercial bank» and attributes of mechanism for its management. The factors impacting the financial sustainability of banks have been delineated. It has been determined that the financial sustainability of banking institutions is their ability to neutralize the internal development imbalances and overcome the external perturbations, which violate the equilibrium status, along with performing their functions to the full extent. The article specifies the need to consider the mechanism for management of the financial sustainability of commercial banks as an integrated system. The methods and tools for management of the financial sustainability of banks have been characterized, advantages of applying the rating evaluation of their activities have been determined. It has been determined that efficiency of functioning of the mechanism for management of the financial sustainability largely depends on the compliance of banks with a complex of principles. It has been allocated that the principle of innovation suggests that bank's activity will be directed towards use of the latest tools for financial management. The use of means of the financial engineering in the management of the financial sustainability of bank has been considered.

Keywords: financial sustainability, management mechanism, management methods, management tools, ratio analysis, rating evaluation, financial engineering, financial innovation.

Fig.: 1. **Bibl.:** 13.

Zveruk Liudmyla A. – PhD (Economics), Associate Professor, Department of Finance, Banking and Insurance, Kyiv Cooperative Institute of Business and Law (18 Mykhaila Lomonosova Str., Kyiv, 03022, Ukraine)

E-mail: mila_107@ukr.net

Boyeva Svetlana K. – Graduate Student, Department of Finance, Banking and Insurance, Kyiv Cooperative Institute of Business and Law (18 Mykhaila Lomonosova Str., Kyiv, 03022, Ukraine)

У ситуації, що склалася сьогодні на фінансовому ринку, перед банківською системою постає актуальне завдання формування капіталу для забезпечення потреб реального сектора вітчизняної економіки,

зокрема й через залучення довгострокового фінансування навіть в умовах кризи ліквідності. Для успішного вирішення цього завдання виникає необхідність в оцінці поточних можливостей і потенційної здатності банків

забезпечити необхідні темпи економічного зростання за рахунок власних і залучених ресурсів та можливості адаптації їх до мінливих умов зовнішнього середовища. Тому питання управління фінансовою стійкістю банківських установ залишається досить актуальним, але недостатньо розкритим, що потребує подальшого дослідження.

Сьогодні на фінансову стійкість комерційних банків особливий вплив здійснюють як зовнішні фактори, що характеризують чинники економічної системи, так і внутрішні фактори, що обумовлені внутрішніми процесами, які відбуваються в конкретних банках і в банківській системі в цілому. До факторів впливу макrorівня можна віднести: темп зростання ВВП; курс національної валюти до основних резервних валют; темп інфляції; стан платіжного балансу; показники державного боргу країни; рівень політичної стабільності в країні; рівень конкуренції на фінансовому ринку; якість управління економікою; рівень корупції; тенденції розвитку ринку праці. Внутрішні фактори – це фактори, обумовлені специфікою функціонування банківської системи, політикою центрального банку, рівнем банківського законодавства, а також специфікою функціонування окремих банків, особливостями внутрішньобанківської політики захисту від ризиків та досконалістю банківського менеджменту в цілому.

Різні підходи до проблеми забезпечення та управління фінансовою стійкістю банківських установ знайшли відображення у працях багатьох учених-економістів. Так, у наукових працях В. М. Бодрецького [1] та Ж. М. Довгань [3] досліджувався вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на фінансову стійкість з метою виявлення вузьких місць у діяльності банку та розроблення політики щодо управління його фінансовою стійкістю. Підходи до забезпечення фінансової стійкості як на макро-, так і на мікрорівнях розглянуто у працях В. Я. Вовк [2], яка стверджує, що одним з найбільш ефективних засобів нарощування потенціалу фінансової стійкості банку є його капіталізація. Автор Д. В. Завадська [4], особливу увагу звертає на те, що головною умовою створення потенціалу фінансової стійкості банку є його виважений ризик-менеджмент. Рекомендації щодо розроблення ефективного механізму управління фінансовою стійкістю банку представлено в наукових працях А. О. Золковер та [5] А. В. Олійник [8], які вказують на необхідність формування певних пропорцій між окремими елементами цього механізму. На залежність рівня фінансової стійкості банку від якості управління його активами та пасивами вказує у своїй працях Л. А. Ключко [6]. Необхідності вдосконалення інформаційного та технічного забезпечення фінансової стійкості банків, що сприятиме систематизації методичного інструментарію її оцінки та підвищенню її об'єктивності, визначає у своїх працях Я. Ю. Лабай [7].

На сьогодні немає єдиного науково-методичного підходу щодо формування поняття «фінансова стійкість комерційного банку» та чіткого, системного механізму управління нею. Виходячи з цього важливим є дослідження як у теоретичному, так і в практичному плані

основних елементів управління фінансовою стійкістю комерційних банків.

Фінансову стійкість банківської системи пропонується розуміти як внутрішню характеристику банківської системи щодо її здатності нівелювати внутрішні диспропорції та абсорбувати зовнішні шоки (збурення, які виводять систему зі стану рівноваги), виконуючи при цьому свої функції в повному обсязі і сприяючи підвищенню ефективності національної економіки [3].

Визначаючи фінансову стійкість, слід зауважити, що це стан, у якому банківський сектор здатний виконувати такі функції, як: ефективно сприяння руху фінансових ресурсів; оцінка майбутніх ризиків з прийнятною точністю та успішне управління ними; здатність вирішувати непередбачувані події фінансової системи та реальної економіки [9]. Тобто, фінансова стійкість банківських установ визначається їх спроможністю максимально ефективно та з мінімальним ризиком трансформувати свої ресурси попри вплив внутрішніх та зовнішніх факторів.

Окрім цього, поняття «фінансова стійкість комерційного банку» можна розглядати як якісну характеристику його фінансового стану, який відзначається достатністю, збалансованістю та оптимальним співвідношенням фінансових ресурсів і активів за умов підтримання на достатньому рівні ліквідності й платоспроможності, зростання прибутку та мінімізації ризиків, і здатність витримати непередбачені втрати та зберегти стан ефективного функціонування [10]. Якісно оцінити діяльність банку з позицій усіх напрямків формування його активів і пасивів дозволять такі класифікаційні характеристики, як: рівень капіталізації, якість активів, якість зобов'язань, рівень платоспроможності та ліквідності, рівень прибутковості, якість управління капіталом, активами, зобов'язаннями, платоспроможністю, ліквідністю та прибутковістю, рівень чутливості банку до ризиків та якість управління ними. Ці характеристики стають об'єктами управління фінансовою стійкістю банків.

Управління фінансовою стійкістю комерційних банків вимагає створення дієвого механізму, який являє собою сукупність певних макро- та мікроекономічних інструментів та технологій їх застосування, що можуть бути використані суб'єктами економічних відносин у сфері банківських послуг для зменшення негативного ефекту від несприятливих змін економічної кон'юнктури, які призвели або можуть призвести до суттєвого погіршення фінансових показників діяльності банківської системи в цілому [3]. Такий підхід до розуміння фінансової стійкості банківських установ дає можливість запропонувати нові шляхи розвитку механізмів управління фінансовою стійкістю окремих банків та розробити пропозиції щодо побудови дієвого адаптаційного механізму банківської системи з метою протидії загрозам економічної стабільності України.

Важливо розуміти, що механізм управління фінансовою стійкістю банків є цілісною системою взаємопов'язаних елементів, які відображають відповідні заходи банківського менеджменту. Даний механізм повинен включати як методи управління, так і функціональні

обов'язки суб'єктів управління. Тому серед складових механізму управління фінансовою стійкістю комерційних банків можна виділити: 1) суб'єкти управління; 2) об'єкти управління; 3) процес управління фінансовою стійкістю банків, який охоплює такі елементи: а) методи управління (планування, аналіз, оцінка, регулювання та контроль); б) інструменти управління (рис. 1).

Визначаючи методичні основи сутності механізму управління фінансовою стійкістю комерційних банків, слід зауважити, що управлінські суб'єкти розподіляються на зовнішні та внутрішні. Зокрема, зовнішні на макроекономічному рівні представлені законодавчими, фінансово- контрольними і державними органами регулювання, центральне місце серед яких належить Національному банку України. Внутрішні суб'єкти на мікроекономічному рівні представлені керівництвом комерційного банку та органами управління фінансовими ресурсами та ризиками.

Першим із методів механізму управління є *планування*, що передбачає постановку цілей і визначення стратегії й тактики досягнення основної мети – забезпечення фінансової стійкості банку – та спрямоване на перетворення стратегічної мети в конкретні значення фінансових показників через використання відповідних інструментів.

Наступним методом механізму управління є *аналіз основних складових стійкості фінансового стану комерційного банку*, який дозволяє встановити причинно-наслідкові зв'язки різних аспектів діяльності банку. У банківській практиці застосовують такі методики аналізу фінансової стійкості та надійності фінансово-кредитної установ: експрес-метод на основі структурно-коефіцієнтного аналізу; експрес-метод на основі коефіцієнтного аналізу; рейтингову систему [5].

Більшість внутрішніх банківських методик, що застосовуються в Україні, побудовані на основі коефіцієнтного аналізу. Ці методики передбачають: 1) структурний

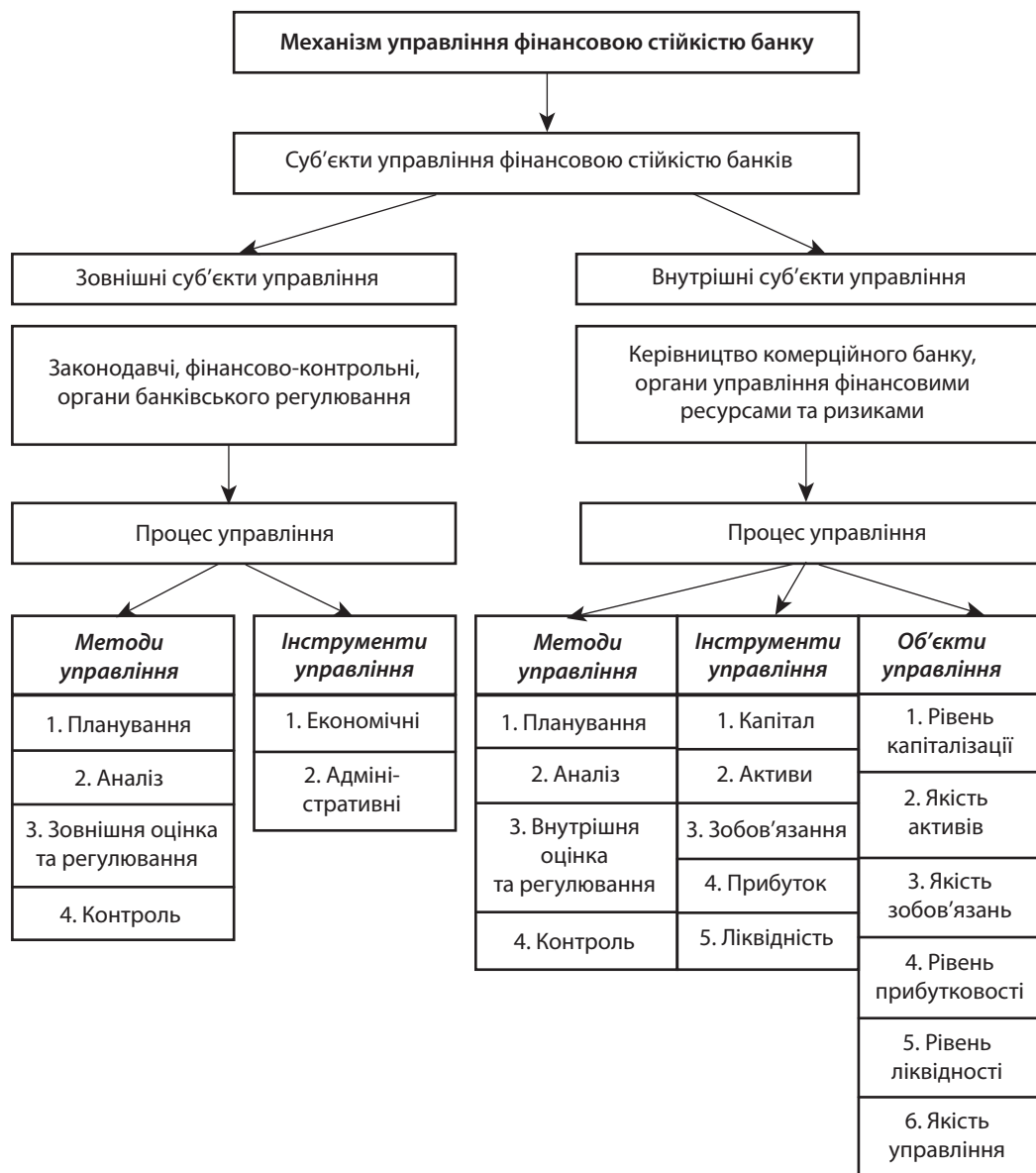

Рис. 1. Механізм управління фінансовою стійкістю банку

аналіз для виявлення ризиків, викликаних особливостями структури активів, пасивів, позабалансовою позицією банку; 2) оцінку рентабельності діяльності банку в цілому та по окремих операціях; 3) оцінку достатності власного капіталу; 4) аналіз кредитного ризику, ринкового ризику, ризику ліквідності. На основі саме такого підходу побудовано коефіцієнтний аналіз економічних нормативів НБУ. Але дотримання економічних нормативів не завжди дає змогу зробити обґрунтований та достовірний висновок щодо належного рівня фінансової стійкості окремого комерційного банку. Методики, що базуються на коефіцієнтному аналізі, доцільно застосовувати як акумулятори тривожних сигналів для глибшого дослідження стійкості фінансового стану банку.

Сучасні банківські установи для оцінки своєї діяльності запроваджують *рейтингові оцінки*. Хоча для українських банків рейтинги є відносно новим інструментом, проте вони вже активно використовуються. Рейтингові оцінки здебільшого базуються на принципі визначення ймовірності банкрутства. Так, у західній науковій літературі підходи до діагностики стану банківських установ визначено як «контрольні оцінки ризиків і системи раннього сповіщення» [11, с. 197]. Інформаційним джерелом для проведення аналізу та побудови рейтингів є фінансова звітність банку. Характерна особливістю рейтингу полягає в тому, що він не лише відображає поточне становище банку, а й може бути своєрідним критерієм перспектив розвитку банківської установи. Визначення рейтингу банку передбачає розробку відповідної методики, визначення системи показників і присвоєння їм певних значень (оцінок). Кінцевим результатом процедури оцінки є віднесення кожного банку до тієї або іншої групи (категорії).

Системи рейтингового оцінювання повинні здійснюватись у трьох напрямках: 1) рейтингове оцінювання ресурсної стійкості банків, що передбачає комплексне оцінювання стану ресурсної бази з позицій: достатності капіталу, залежності від зовнішніх джерел фінансування, залежності банку від засновників, оцінювання ліквідності та платоспроможності банку, динаміки складових ресурсної бази; 2) оцінювання якості активів та ефективності діяльності банків: оцінювання активів з позицій ризику та диверсифікованості кредитно-інвестиційного портфеля, продуктивності використання активів, рентабельності діяльності банку; 3) комплексне оцінювання рівня фінансової стійкості банків [12].

Залежно від суб'єкта управління можна виділити такі напрями оцінки фінансової стійкості комерційних банків та регулювання: по-перше, пряме (зовнішнє) регулювання й обов'язкова оцінка; по-друге, саморегулювання (внутрішнє регулювання) та самостійна (ініціативна) оцінка. Оцінка фінансової стійкості в сучасній банківській практиці здійснюється за такими напрямками:

- 1) оперативний моніторинг макроекономічної ситуації та тенденцій розвитку банківського сектора;
- 2) оперативний моніторинг діяльності конкретного банку, зокрема щодо зміни клієнтської бази, умов залучення грошових коштів та видачі кредитів, модернізації банківського обслуговування;
- 3) аналіз банківської звітності

та вивчення динаміки зміни ключових показників діяльності банків (перевірка відповідності нормативам НБУ, побудова діаграм і моделей ліквідності, формування стратегій розвитку банку). Необхідною умовою застосування моніторингу є широка доступність, достовірність і зрозумілість інформації щодо результатів діяльності банків, їх надійності та платоспроможності та, як наслідок, їх фінансової стійкості. Отже, інформаційна відкритість банку є ключовим чинником у процесі залучення клієнтів та інвесторів, від активності яких багато в чому і залежить фінансова стійкість банківської установи.

Контроль, як метод управління, полягає в перевірці відповідності отриманих результатів діяльності банку запланованим показникам, оптимальні значення яких сприяють підвищенню рівня фінансової стійкості. Для належного контролю за рівнем фінансової стійкості банків та ефективного управління слід дотримуватися проходження всіх стадій контролю з боку як органів нагляду, так і комерційних банків.

Окрім використання методів, що застосовують суб'єкти управління фінансовою стійкістю комерційних банків, у даному механізмі значне місце належить інструментам управління. До таких інструментів слід віднести *економічні й адміністративні*, що застосовують органи банківського нагляду, регулювання та контролю для забезпечення фінансової стійкості банків. Важливе місце належить впливу грошово-кредитної політики центрального банку, встановлення економічних нормативів діяльності банків, вимог щодо створення страхових і резервних фондів, ліцензування банківської діяльності, аудиту, підвищення прозорості фінансової звітності банків та вживання відповідних заходів щодо реорганізації та реструктуризації проблемних банків.

Важливу роль у процесі управління фінансовою стійкістю відіграють організаційна структура банку, а також рівень зв'язків як між елементами структури, так і з клієнтами та акціонерами банку. Зокрема, від того, наскільки забезпечена єдність інтересів та взаємозгодженість дій управлінців, залежатиме ефективність процесу управління фінансовою стійкістю. Тобто робота даного механізму визначається також рівнем організаційної стійкості банку.

Механізм управління фінансовою стійкістю не є статичним утворенням, а постійно перебуває в динамічному розвитку. Необхідно враховувати конкретні економічні умови, в яких функціонує банк і відповідно до змін в економічному середовищі вносити корективи до механізму управління фінансовою стійкістю, здійснювати необхідні адаптаційні заходи. Результативність функціонування даного механізму як системи залежить також від ступеня впорядкованості його елементів, їх взаємодії та спрямованості щодо досягнення основної мети.

Ефективність функціонування механізму управління фінансовою стійкістю багато в чому залежить від дотримання банками комплексу принципів, а саме: 1) єдності дій і засобів у досягненні мети суб'єктами управління даного механізму; 2) комплексності підходу до процесу управління фінансовою стійкістю; 3) поєднання тактики й стратегії управління фінансовою стій-

кістю з метою забезпечення динамічності та безперервності цього процесу; 4) взаємозалежності елементів механізму управління; 5) адаптивності процесу управління фінансовою стійкістю банку до можливих змін на фінансовому ринку; 6) мінімізації ризиків, 7) гнучкості, 8) інноваційності. Принцип інноваційності передбачає, що управління фінансовою стійкістю банку має бути спрямоване на використання новітніх інструментів фінансового менеджменту.

На сьогодні для банківської системи України актуальним постає питання пошуку нових засобів забезпечення фінансової стійкості банків, зокрема через розроблення та запровадження фінансових інновацій у банківську діяльність. Впровадження фінансових інновацій у діяльність банку відбувається в контексті фінансового інжинірингу, який являє собою процес розробки і застосування інноваційних механізмів, технологій, інструментів і рішень у галузі фінансів для вирішення проблем у системі фінансового управління для досягнення конкретних фінансових цілей, зокрема забезпечення його фінансової стійкості [13].

Процес управління фінансовою стійкістю банку з використанням засобів фінансового інжинірингу доцільно здійснювати поетапно з включенням у загальну систему управління фінансовою стійкістю банків. На *першому етапі* проводиться аналіз фактичних показників діяльності банку та фінансове планування; на *другому етапі* здійснюється визначення рівнів фінансової стійкості банку (як планових, так і фактичних); на *третьому* – окреслюються можливі джерела нарощування фінансової стійкості банку; на *четвертому* – здійснюється розроблення фінансових інновацій; на *п'ятому етапі* – впровадження фінансових інновацій, і на *завершення* проводиться аналіз результатів використання фінансових інновацій у діяльності банку. Визначення можливих джерел нарощування фінансової стійкості банку передбачає виокремлення тих видів банківських операцій, які найбільше впливають на рівень фінансової стійкості банку з метою запровадження в них інновацій. Банківська інновація розглядається сьогодні як синтетичне поняття щодо діяльності банку у сфері інноваційних технологій, спрямована на отримання додаткових доходів у процесі створення сприятливих умов формування і розміщення ресурсного потенціалу за допомогою нововведень, що сприятиме посиленню фінансової стійкості банківських установ.

Важливо зауважити, що нововведення в банківському бізнесі включають в себе не тільки технічні чи технологічні розробки, впровадження нових послуг, нових фінансових інструментів, але й нових форм бізнесу та управління, нових методів роботи на ринку.

Отже, фінансова стійкість є фундаментальною характеристикою внутрішнього стану комерційного банку, який визначається здатністю витримувати максимальний рівень непередбачуваних втрат і зберігати стан ефективного функціонування. Це також і якісна характеристика фінансового стану банку, для якого характерна достатність, збалансованість та оптимальне співвідношення фінансових ресурсів за умов підтримання

на достатньому рівні ліквідності й платоспроможності, зростання прибутку та мінімізації ризиків.

Механізм управління фінансовою стійкістю банків – це системне поняття, що являє собою сукупність методів та інструментів управління, які суб'єкти управління застосовують і спрямовують на забезпечення фінансової стійкості банківських установ. Такий підхід до механізму дає змогу системно охопити комплекс заходів, спрямованих на ефективне виконання банками своїх базових функцій в економіці. Підтримання необхідного рівня фінансової стійкості забезпечить спроможність банків ефективно працювати, досягаючи мети, динамічно розвиватися та протидіяти різноманітним ризикам, посилюючи свої позиції на ринку фінансових послуг. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Бодрецький В. М.** Забезпечення стійкості банківської системи. Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. 2013. Т. 18, № 3/1. С. 43–46.
2. **Вовк В. Я., Дмитрик Ю. В.** Забезпечення фінансової стійкості банківської системи в умовах кризи. *Фінанси, банки, інвестиції*. 2011. № 2. С. 41–44.
3. **Довгань Ж. М.** Фінансова стійкість банківської системи України: дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.08. Суми, 2012. 583 с.
4. **Завадська Д. В.** Особливості забезпечення фінансової стійкості банків України. *Вісник соціально-економічних досліджень Одеського державного економічного університету*. 2011. № 3 (43). С. 73–80.
5. **Золковер А. О., Гуменюк А. О.** Методи забезпечення фінансової стійкості комерційних банків. *Міжнародний науковий журнал*. 2015. № 2. С. 32–35.
6. **Клюско Л. А.** Фінансова стійкість комерційного банку, методи її оцінки та зміцнення: дис. ... канд. екон. наук: 08.04.01. Київ, 2002. 222 с.
7. **Лабай Я. Ю., Ольшевський Л. Б.** Проблеми інформаційного та технічного забезпечення фінансової стійкості банків. *Молодий вчений*. 2014. № 5 (1). С. 117–119.
8. **Олійник А. В., Суцук Г. С.** Управління фінансовою стійкістю банків. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2010. Т. 4, № 5. С. 159–163.
9. **Зверук Л. А.** Антикризові заходи в забезпеченні стійкості та стабільності банківського сектору економіки. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*: зб. наук. пр. 2012. Вип. 35. С. 68–75.
10. **Михайлюк Р. В.** Механізм управління фінансовою стійкістю комерційних банків: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08. Тернопіль, 2008. 22 с.
11. Забезпечення умов стабільного функціонування банківського сектора України: монографія/О. М. Колодзів, О. В. Бойко, В. О. Дзеніс та ін. Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. 312 с.
12. **Малахова О. Л., Михайлюк Р. В.** Управління фінансовою стійкістю банків: навч. посіб. Тернопіль: Вектор, 2011. 300 с.
13. **Чмутова І. М., Біляєва В. Ю.** Концептуальні положення управління фінансовою стійкістю банку з використанням засобів фінансового інжинірингу. *Управління розвитком*. 2015. № 4 (182). С. 6–13.

REFERENCES

- Bodretskyi, V. M. "Zabezpechennia stiikosti bankivskoi systemy" [Ensuring the stability of the banking system]. *Visnyk ONU imeni I. I. Mechnykova*. Vol. 18, no. 3/1 (2013): 43-46.

Chmutova, I. M., and Biliaieva, V. Yu. "Kontseptualni polo-zhennia upravlinnia finansovoiu stiikistiu banku z vykorystanniam zasobiv finansovoho inzhynirynhu" [Conceptual provisions of managing the financial stability of Bank with use of tools of financial engineering]. *Upravlinnia rozvytkom*, no. 4 (182) (2015): 6-13.

Dovhan, Zh. M. "Finansova stiikist bankivskoi systemy Ukrainy" [Financial stability of the banking system of Ukraine]. *Dys. ... d-ra ekon. nauk: 08.00.08*, 2012.

Kliusko, L. A. "Finansova stiikist komertsiiinoho banku, metody yii otsinky ta zmitsnennia" [The financial stability of the commercial bank, its methods of evaluation and strengthening]. *Dys. ... kand. ekon. nauk: 08.04.01*, 2002.

Kolodiziev, O. M. et al. *Zabezpechennia umov stabilnoho funktsionuvannia bankivskoho sektora Ukrainy* [Provision of conditions for stable functioning of the banking sector of Ukraine]. Kharkiv: Vyd-vo KhNEU, 2010.

Labai, Ya. Yu., and Olshevskiy, L. B. "Problemy informatsiino-ho ta tekhnichnoho zabezpechennia finansovoi stiikosti bankiv" [Problems of information and technical support the financial stability of banks]. *Molodyi vchenyi*, no. 5 (1) (2014): 117-119.

Mykhailiuk, R. V. "Mekhanizm upravlinnia finansovoiu stiikistiu komertsiiinykh bankiv" [The mechanism of management of financial stability of commercial banks]. *Avtoref. dys. ... kand. ekon. nauk: 08.00.08*, 2008.

Malakhova, O. L., and Mykhailiuk, R. V. *Upravlinnia finansovoiu stiikistiu bankiv* [Management of financial stability of banks]. Ternopil: Vektor, 2011.

Oliinyk, A. V., and Sushchuk, H. S. "Upravlinnia finansovoiu stiikistiu bankiv" [Management of financial stability of banks]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*. Vol. 4, no. 5 (2010): 159-163.

Vovk, V. Ya., and Dmytryk, Yu. V. "Zabezpechennia finansovoi stiikosti bankivskoi systemy v umovakh kryzy" [Ensuring the financial stability of the banking system in crisis]. *Finansy, banky, investytsii*, no. 2 (2011): 41-44.

Zolkover, A. O., and Humeniuk, A. O. "Metody zabezpechennia finansovoi stiikosti komertsiiinykh bankiv" [Methods of ensuring of financial stability of commercial banks]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal*, no. 2 (2015): 32-35.

Zveruk, L. A. "Antykryzovi zakhody v zabezpechenni stiikosti ta stabilnosti bankivskoho sektoru ekonomiky" [Anti-crisis measures to ensure the sustainability and stability of the banking sector]. *Problemy pidvyshchennia efektyvnosti infrastruktury*, no. 35 (2012): 68-75.

Zavadska, D. V. "Osoblyvosti zabezpechennia finansovoi stiikosti bankiv Ukrainy" [Features of ensuring the financial sustainability of Ukrainian banks]. *Visnyk sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen Odeskoho derzhavnoho ekonomichnoho universytetu*, no. 3 (43) (2011): 73-80.